

AVALUACIÓ INTÈRMEDIA

ESTRATÈGIA DE COMUNICACIÓ DELS PROGRAMES OPERATIUS FEDER I FSE DE LA COMUNITAT VALENCIANA 2014-2020

RESUM EXECUTIU

Juliol de 2020

El present document recull un resum dels principals resultats de l'avaluació intermèdia de l'Estratègia de Comunicació dels PO FEDER i FSE de la Comunitat Valenciana 2014-2020 realitzada per Grupo Considera, S.L. per a la Direcció General de Fons Europeus de la Conselleria d'Hisenda i Model Econòmic de la Generalitat Valenciana.

El contingut d'aquest document respon al que s'estableix en el Plec de Prescripcions Tècniques que regeixen la contractació del servei d'assistència tècnica per al desenvolupament d'accions d'avaluació dels Programes Operatius Fons Europeu de Desenvolupament Regional i Fons Social Europeu de la Comunitat Valenciana (POCV FEDER i FSE) i Estratègia de Comunicació de POCV FEDER i FSE (Lot 3), cofinançat al 60% pel FEDER i al 40% pel FSE.

CONSIDERA

METODOLOGIA D'AVALUACIÓ

L'Avaluació Intermitària de l'Estratègia de Comunicació dels Programes Operatius del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) i del Fons Social Europeu (FSE) de la Comunitat Valenciana 2014-2020 comprèn les mesures i actuacions d'informació, comunicació i visibilitat executades entre l'1 de gener de 2014 i el 30 de juny de 2019.

L'abast i contingut d'aquesta avaluació s'ajusta a la metodologia establida en *la Guia Metodològica de Seguiment i Avaluació de les Estratègies de Comunicació dels Programes Operatius del Fons Europeu de Desenvolupament Regional i del Fons Social Europeu 2014-2020* i a les directrius del Grup Español de Responsables en Matèria d'Informació i Publicitat (GERIP).

El treball avaluatiu desenvolupat ha seguit un **enfocament mixt i participatiu** basat en la triangulació metodològica, emprant tècniques de caràcter quantitatiu i comptant-se amb la participació en l'avaluació dels diferents agents implicats en el disseny i en la implementació, seguiment i avaluació de l'Estratègia de Comunicació.

Pel que fa a les **tècniques i mètodes emprats**, s'ha realitzat una anàlisi documental, incloent la revisió de tots els documents que serveixen com a marc de referència, revisant-se així mateix les dades dels indicadors de comunicació disponibles. El treball de camp, per la seua banda, s'ha dirigit a obtenir la informació per a contrastar, aprofundir i complementar l'anàlisi de dades secundàries per a donar resposta a les preguntes d'avaluació, a través d'entrevistes, enquestes i grups de discussió.

L'ús d'eines amb continguts comuns per a totes les Comunitats Autònomes, derivat de l'aplicació d'una metodologia comuna, comporta certa pèrdua de flexibilitat i dificulta l'adaptació d'aquestes eines a les particularitats de cada regió i a les dels diferents tipus d'agents implicats (per exemple, empreses beneficiàries d'ajudes). Aquesta possible limitació s'ha esmenat mitjançant l'aplicació de tècniques complementàries.

ANÀLISI DEL SEGUIMENT I APLICACIÓ DE LES RECOMANACIONS REALITZADES (2007-2013)

Quasi totes les recomanacions de l'exercici d'Avaluació final del Pla de Comunicació dels Programes Operatius FEDER i FSE de la Comunitat Valenciana 2007-2013 s'han respost en aquest període de programació 2014-2020, redundant en una millora en la programació, gestió, execució, seguiment, i resultats de l'Estratègia de Comunicació.

ANÀLISI DE L'AVANÇ EN EL DESENVOLUPAMENT DE L'ESTRATÈGIA DE COMUNICACIÓ

L'articulació de l'Estratègia de Comunicació dels Programes Operatius FEDER i FSE de la Comunitat Valenciana 2014-2020 suposa la consolidació del marc d'actuació de l'anterior període 2007-2013, avançant en la **pertinència** del seu enfocament de cooperació, amb un **esquema d'intervenció** en el qual tots els components es relacionen de forma lògica: objectius, destinataris i mesures.

Encara que les mesures d'informació, comunicació i visibilitat definides en l'Estratègia de Comunicació responen als tres objectius específics, no s'arreplega de manera expressa la seua vinculació, lo que dificulta la valoració dels assoliments.

La dotació de **recursos humans** per part de l'Autoritat de Gestió del FSE es considera reduïda en termes quantitatius, considerant l'abast de les seues responsabilitats en relació amb el desenvolupament i seguiment de l'Estratègia de Comunicació dels Programes Operatius FEDER i FSE de la Comunitat Valenciana. L'Autoritat de Gestió del FEDER, l'Organisme Intermedi i els organismes gestors i/o beneficiaris, per la seua banda, explicant amb un equip de persones que es considera suficient i proporcional a les seues responsabilitats.

No obstant açò, s'identifiquen com a febleses per a l'adequat desenvolupament de les tasques vinculades a l'Estratègia de Comunicació, d'una banda, la combinació de persones amb un elevat grau d'especialització i experiència en fons europeus amb persones contractades temporalment amb menors coneixements i, d'altra banda, la dedicació compartida amb altres àrees.

La **dotació de mitjans materials i tècnics** per a l'execució de l'Estratègia de Comunicació es considera adequada, destacant les pàgines Web de tots els agents que executen l'Estratègia, i un sistema compartit d'emmagatzematge de documentació online engegat per l'Organisme Intermedi.

La **dotació financera** de l'Estratègia de Comunicació és adequada, atenent al criteri de proporcionalitat, existint correspondència entre el muntant assignat a les actuacions arreglades en els Programes Operatius FEDER i FSE de la Comunitat Valenciana 2014-2020 i el previst per a les actuacions d'informació, comunicació i visibilitat, i estant, a més, alineada amb l'acordat en la Xarxa GERIP.

El nivell **d'integració del principi d'igualtat d'oportunitats** en el disseny de l'Estratègia de Comunicació respon als requisits reglamentaris, però es podria reforçar en la programació la incorporació de la perspectiva de gènere.

ANÀLISI DE L'APLICACIÓ DE LES MESURES D'INFORMACIÓ, COMUNICACIÓ I VISIBILITAT

A 30 de juny de 2019 s'han engegat 34 dels 39 tipus de mesures d'informació, comunicació i visibilitat previstes en l'Estratègia de Comunicació, de forma coherent amb el tipus d'actuacions cofinançades pel FEDER i el FSE.

L'avanç en la **implementació** pel que fa al programat és mitjà, en funció dels diferents tipus d'activitats d'informació, comunicació i visibilitat, i el nivell **de consecució dels resultats** és baix.

Tant en el cas del FEDER com del FSE hi ha hagut una elevada concentració en accions de difusió a través de notes de premsa i publicacions de resolucions de convocatòries d'ajudes, així com publicacions de licitacions, adjudicacions i formalització de contractes, que tenen un limitat impacte en la ciutadania.

Els valors aconseguits pels indicadors d'execució i resultats limiten l'eficàcia i efecte de l'Estratègia de Comunicació i, malgrat la tendència creixent en l'execució de les mesures i previsions dels organismes gestors i/o beneficiaris, s'alerta de cert risc per a aconseguir les fites programades en algunes tipologies d'actuacions.

De forma general, s'han detectat algunes deficiències en la informació registrada que podrien afectar a la qualitat de les dades, com a duplicitats, incidències o errors a l'hora de registrar els indicadors per les característiques tècniques de la plataforma informàtica INFOCO2014, així com dificultats per a la interpretació dels criteris per a la seua càrrega.

En resposta a l'obligació establida en l'article 115, punt 1 i en l'Annex XII, punt 2.1., del Reglament (UE) 1303/2013, s'ha executat la mesura 3.3. de publicació electrònica d'una **llista d'operacions** per Programa Operatiu, atenent al mitjà, freqüència i camps definits. In il·listat del Programa Operatiu FEDER s'han d'esmenar les deficiències en el resum de l'operació en anglès, la falta de codi postal que permeta la localització de l'operació i millorar les descripcions de les actuacions.

La **execució financera** és baixa, registrant un gasto del 24,28% del pressupost benvolgut per a les activitats d'informació, comunicació i visibilitat, i problemes en els criteris d'imputació a les activitats.

El grau d'integració **d'informació relacionada amb la informació, comunicació i visibilitat en els informes anuals d'execució** di els Programes Operatius FEDER i FSE de la Comunitat Valenciana 2014-2020 és baix, encara que millora conforme avança la implementació dels Programes

Operatius. Es detecten àrees de millora, especialment en els informes del Programa Operatiu FSE de la Comunitat Valenciana 2014-2020.

Existeixen, es coneixen i s'utilitzen **instruccions i orientacions** dirigides als diferents agents encarregats de la gestió i execució de les actuacions de comunicació que faciliten la informació i transparència. Entre elles, destaca el manual específic destinat als organismes gestors i/o beneficiaris elaborat per l'Organisme Intermedi.

Des de l'inici del període de programació, i continuant amb el sistema utilitzat en el període 2007-2013, si compta amb l'aplicació **informàtica** INFOCO2014 que facilita el seguiment dels avanços en l'execució de l'Estratègia de Comunicació sobre la base del sistema d'indicadors definit.

Es consolida la funció desenvolupada per les **xarxes de persones responsables en matèria de comunicació**, tant a nivell europeu com a nacional i regional, sent un dels principals instruments que permeten que existisca un adequat nivell de coordinació i de normalització entre els diferents nivells d'agents implicats en el desenvolupament de l'Estratègia de Comunicació, encara que s'ha de millorar l'assistència i aplicació de l'acordat en aquestes xarxes.

La **coordinació de l'Organisme Intermedi amb els Comitès de Seguiment i els de Avaluació del FEDER i del FSE** està permetent que es realitze un seguiment adequat de l'Estratègia per part de tots els agents implicats, així com la consideració d'orientacions comunes en matèria d'avaluació de la comunicació.

AVALUACIÓ DE LES INCIDÈNCIES DETECTADES EN EL PROCÉS DE VERIFICACIÓ PRÈVIA EN RELACIÓ AMB ELS ASPECTES D'INFORMACIÓ, COMUNICACIÓ I VISIBILITAT

En els processos de control i verificació realitzats en el marc dels Programes Operatius FEDER i FSE de la Comunitat Valenciana 2014-2020 no s'han registrat **incidències** destacades en matèria d'incompliment de les mesures d'informació i comunicació.

En els procediments de control de les operacions, verificacions administratives i sobre el terreny, s'inclou la comprovació de les obligacions en matèria d'informació, comunicació i visibilitat.

No s'observen deficiències en la comprovació del compliment de les mesures d'informació i comunicació en **els informes de verificació** analitzats del Programa Operatiu FEDER, però sí en els informes de verificació in situ analitzats del FSE, ja que quasi en un terç no es fa al·lusió a la comprovació realitzada de les actuacions d'ICV ni s'arreglen conclusions sobre aquest tema.

AVALUACIÓ DE LA INTEGRACIÓ DEL PRINCIPÍ D'IGUALTAT D'OPORTUNITATS, TANT EN LES MESURES D'INFORMACIÓ, COMUNICACIÓ I VISIBILITAT COM EN ELS EFECTES OBTINGUTS PER LES MATEIXES

Les entitats beneficiàries i l'Organisme Intermedi afirmen que en les activitats d'ICV es consideren les diferents necessitats entre dones i homes, i que compten amb eines adequades per a la integració de la perspectiva de gènere.

No obstant açò, s'identifiquen dificultats per a materialitzar els compromisos que s'arreglen en el disseny de l'Estratègia, observant-se la falta d'actuacions específiques que realment faciliten l'accés a continguts informatius i als propis programes de les dones i d'altres col·lectius amb especials dificultats, i que visibilitzen la contribució del FEDER i del FSE a la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

Entre les Bones Pràctiques es troba una que contribueix a donar visibilitat a actuacions cofinançades pels Fons Estructurals que redueixen les desigualtats en la societat. A més, en les altres dues actuacions considerades com a Bones Pràctiques es justifica la integració d'aquest principi amb arguments concrets que demostren com s'ha tingut en consideració.

ANÀLISI DE L'IMPACTE: ASSOLIMENTS I DESAFIAMENTS DE LES ACTIVITATS EN MATÈRIA D'INFORMACIÓ, COMUNICACIÓ I VISIBILITAT

L'impacte de les mesures desenvolupades en els organismes que apliquen els Programes Operatius FEDER i FSE a la Comunitat Valenciana ha sigut, en termes generals, positiu. El mesurament d'indicadors mostra que ja se superen els valors esperats per a 2020 en els quals informen sobre la taxa de satisfacció i la taxa d'utilitat.

No obstant açò, es registra una reculada en el nivell de coneixement de les obligacions entre els organismes gestors i/o beneficiaris i en entitats destinatàries d'ajudes pel que fa al nivell aconseguït en finalitzar l'anterior període de programació.

El grau general de coneixement entre la ciutadania valenciana sobre la contribució que la Unió Europea fa a la seua Comunitat Autònoma evoluciona positivament pel que fa al període anterior de programació, superant l'objectiu previst per a 2020, si bé es considera que es tracta d'un valor conservador, tenint en compte la llarga tradició dels fons estructurals en la regió.

El FSE es consolida com el més conegut per la població valenciana, sent les intervencions realitzades amb fons europeus vinculades amb la formació i l'ocupació i amb les infraestructures i equipaments les que aconseguïxen un major reconeixement per part de la ciutadania de la Comunitat Valenciana. El nivell de coneixement del FEDER registra una reculada destacada pel que fa al període anterior, estant, a més, allunyat de l'objectiu fixat per al final d'aquest període, la qual cosa podria estar influït per la menor execució en l'actual període de programació d'operacions d'infraestructures que tenen més visibilitat per al conjunt de la ciutadania.

Persisteix la bretxa de gènere en el coneixement dels fons estructurals entre la població, ja identificada en l'anterior període de programació, per la qual cosa es manté el repte d'aconseguir que la informació aconseguís en la mateixa mesura a homes i a dones.

El segment de població jove (especialment entre les persones entre 20 i 24 anys) segueix mostrant un menor nivell de coneixement dels projectes o inversions amb finançament europeu a la Comunitat Valenciana, la qual cosa s'identifica com un desafiament davant el qual es recomana adoptar mesures concretes.

El missatge transmès, que ha aconseguit a la població fonamentalment a través dels mitjans de comunicació tradicionals, ha aconseguit que es valore de forma majoritària com a positiu o molt beneficiós el paper que juguen els fons europeus FEDER i FSE en el desenvolupament de la Comunitat Valenciana.

BONES PRÀCTIQUES

A pesar que els organismes gestors i/o beneficiaris coneixen les seues obligacions respecte a les Bones Pràctiques, s'estan complint els objectius fixats en l'Estratègia de Comunicació ni en el cas del Programa Operatiu FEDER ni en el del Programa Operatiu FSE.

Las tres Bones Pràctiques presentades estan adequadament justificades, els elements gràfics recolzen i amplien la informació que s'arregla en els corresponents informes, tenen un elevat impacte social, i incorporen aspectes associats amb el medi ambient i la lluita contra el canvi climàtic.

Les Bones Pràctiques es relacionen amb dos àmbits d'intervenció: la conservació i protecció del medi ambient i la promoció de l'eficiència dels recursos, i la millora de l'ús i la qualitat de les tecnologies de la informació i de la comunicació i l'accés a les mateixes.

VALORACIÓ GENERAL DELS AGENTS RESPONSABLES DE L'ESTRATÈGIA DE COMUNICACIÓ

S'ha identificat un primer grup d'agents que inclou als organismes que han tingut un millor **acompliment**, donada la coherència dels seus avanços amb l'atenció a totes les seues

obligacions en matèria d'ICV (Autoritat de Gestió del FEDER i Organisme Intermedi responsable de l'Estratègia de Comunicació).

Un segon grup d'agents obtenen una **valoració positiva**, ja que tenen un adequat grau de desenvolupament d'indicadors, desenvolupen actuacions coherents amb el seu perfil, han presentat o fins i tot validat Bones Pràctiques, disposen d'un espai Web amb continguts complets i actualitzats, i assisteixen regularment a les reunions de la Xarxa GRECOM-GV (5 organismes gestors i/o beneficiaris del Programa Operatiu FEDER).

Hi ha un tercer grup d'agents que obtenen una **valoració mitjana** ja que, encara que presenten un adequat avanç en indicadors i desenvolupen actuacions coherents amb el seu perfil, i disposen d'espais Web amb continguts complets i actualitzats, no estan atenent a les seues obligacions en matèria de presentació de Bones Pràctiques (3 organismes gestors i/o beneficiaris del Programa Operatiu FEDER i 3 organismes gestors i/o beneficiaris del Programa Operatiu FSE).

Finalment, s'identifica a un grup d'agents que presenten un **major marge de millora** hagut de fonamentalment al fet que presenten febleses importants en el registre d'indicadors i al fet que no estan complint les seues obligacions en matèria de Bones Pràctiques, tenint a més alguns d'ells importants deficiències en els seus espais Web (inclou a l'Autoritat de Gestió del FSE, a 8 organismes gestors i/o beneficiaris del Programa Operatiu FEDER i a 6 organismes gestors i/o beneficiaris del Programa Operatiu FSE).